

آذربایجان

سه شنبه ۳۰ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۲۳ سال ۱۳۲۰

قیمت اعلانات: صفحه ۲ - ۲ ریال صفحه ۳ - ۱/۵۰
قیمت تک شماره درهه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

مدیر: ع. شبستری
سر دبیر: ا. شمس
عنوان تلگرافی:
جای اداره: خیابان تربیت کوچه
پناهی روبروی دبیرستان پرورش
اداره در حکم و اصلاح و درج مقالات وارده آزاد و مختار است
وجه آبونمان: سالیانه ۸۰ ریال
شش ماهه ۵۰ ریال

آذربایجانیان نوع پرست و ملت دوست هستند

هموطنان عزیز: میدانید که این ادعای ما مبالغه آمیز و اغراق گوئی نیست بلکه صفحات تاریخ این سرزمین ثابت میکند که آذربایجان همیشه مهد تمدن بوده و ملت نجیب و ملت دوستی را در آغوش خود تربیت کرده است. این ملت همیشه در آزادی و خدمت بنوع جان-فشانها کرده و رشادتها و فداکاریها بخرج داده است و همواره از ستمدیدگان دست گیری نموده است قلب پاک و بی آلابش آنان یگانه شخص آذربایجانی بوده و ملت دوستی و نوع پرستی آنان معروفست. تاریخ دوره های گذشته بنا نشان میدهد که اولین دفعه مؤسسات خیریه و عام المنفعه در این سرزمین تاسیس شده و آذربایجانیان مخصوصا در امور خیریه و دستگیری از درماندگان بر سایر اهالی کشور پیشقدم شده است. دارالتربیه یکی از مؤسسات بزرگی است که اولین دفعه با مساعدت یکمده از وطن پرستان و خیر خواهان آذربایجان تاسیس شده و افلا یکی از مؤسسات خیریه بزرگ آذربایجان میباشد.

آذربایجان است و لا غیر. با این مقدمه میخواهیم بگوئیم که حال هم برادران آذربایجانی ما باید از اسلاف و نیاگان خویش سرمشق گرفته، سعی نمایند که باز در مساعدت به هموطنان خود بر سایرین پیشقدم شده جوانمردی و ملت دوستی خود را حال نیز بسایر اهالی کشور ثابت نمایند. از قراریکه یکی از روزنامه های تهران نوشته است: مردمان اصفهان امساله هفتصد و هفتاد و پنج هزار ریال برای مساعدت درماندگان اصفهان تا حال جمع نموده اند. ما برادران آذر-بایجانی خود را مخاطب قرار داده و میگوئیم: بر هر فرد آذربایجانی لازم است که بحران اقتصادی و بیکاری فعلی جامعه را در نظر گرفته و بقدر امکان سعی کنند فقراء و درماندگان را که در اثر سختی زمستان و گزانی فوق العاده آذوقه بیش از پیش از پا در افتاده اند مساعدت نمایند. از قراریکه اخیرا اطلاع حاصل کرده ایم عده ای از معتبرین و تجار به این امر اقدام نموده و تا حال سیصد یا چهار صد هزار ریال جمع نموده اند. البته ما از آقایانیکه در جمع این مبلغ سعی و کوشش کرده اند قدردانی مینمائیم ولی از طرف دیگر ما از آذربایجانیان پیش از این انتظار داشته امیدواریم که بیش از این در مساعدت فقراء و کوشش کرده و این دفعه نیز نوع پرستی و ملت دوستی آذربایجانیان را بیش از سایرین نشان داده و ثابت نمایند که آذربایجانی همیشه در امور خیریه پیشقدم بوده و بیش از سایرین در این راه سعی و کوشش مینمایند.

شکایت وارده

اداره محترم روزنامه آذربایجان امیرانداری رئیس کلانتری بخش ۱ و بادامیان نکهبان او با پاره اشخاص دست بیک شده اند با خشکتابی مامور آمار در بیرون بامردم سازش میکنند اشخاصیکه برای ایشان استفاده دارد مقدم اوراق شناسنامه میآورده در میان

خودشان هرچه دلخواه آنهاست می نویسند برای جماعت نمی نویسند فقط روزانه پنج و شش نفر آنها را برای بستن زبان مردم مینویسند باقی ساعات را به خودشان کار میکنند که آدمهای شخصی ایشان از بیرون شناسنامه میآورند می نویسند محض اطلاع بان اداره محترم گزارش داده شد که در این قسمت توجه فرمایند حقوق فقراء و عاجزان در میان ضایع نگردد.

احتکار یا تجارت!

بازرگانی شغلی است شریف و لازم چه بازرگانان نیازمندیهای گوناگون جامعه را اعم از محصولات داخلی و خارجی برطرف نموده و امتعه مختلف را در دسترس عامه میگذارند. پیش از اینکه وسایط ارتباط باندازه کنونی ترقی کند و طرق و شوارع سهل العبور و مساعد باحرکات ماشین های عظیم الجثه گردد سوداگران کارهای نیازمندی مردم را از نقاط دور دست با وسایط ارتباطی از قبیل الاغ و شتر وارد کرده و در بازار های شهری ب معرض فروش میگذارند امروزه در نتیجه بوجود آمدن ماشین های بخار هرگونه کالا پس از صدور از مراکز تولید در اسرع اوقات بیازارهای دنیا وارد میگردد بدین طریق کاربازارگانان بی اندازه سهل گشته و میتوانند اولاً در نتیجه سرعت وسایل نقل و انتقال تازه تربیت و مطبوعترین امتعه را به مشتریان خود برسانند و ثانیاً با صرف هزینه اندکی کالاهای نیازمندی را به قیمت نازلی در دسترس مردم بگذارند حالا تجارت یعنی یکی از مهمترین امور جامعه بطریق اجتماعی و ملی انجام شود بهتر است و یا ترتیب انفرادی و انحصاری کاری نداریم و این خود یکی از مباحث دلچسب اقتصادی است اما مضرات ترتیب ثانوی هم اکنون در کلیه شئون زندگی نمودار است. نود درصد تجار و اصناف با نهایت تردستی و چاپکی با مهارت مخصوص و پیشینه بازرگانی خود کلیه مواد و اشیاء مورد احتیاج و ضروری جامعه را ربوده و در انبارهای خود چپایده اند.

بدین طریق با احتکار نیازمندیهای حیاتی افراد شریانهای توده را باشمشیر بیرحمی و تبع قساوت پاره مینمایند و این عمل تنگین خود را تجارت نام نهاده و میگویند آزادی است! بازرگانی آزاد است! خوب بغماطر دارم که یکی از روز نامه های تبریز در یکی از شماره های اخیر خود مینوشت کاغذ از (۹) به (۳۶) تومان ترقی کرده است و بدین

وسيله یکی از تیره بختیهای مادی جامعه را که بدست یکمده غارتگر بیوجدان و جاهل بوجود آمده نشات میداد. تجارت برای رفاهیت و آسایش افراد است نه از بهر چپاول مردم. سود ترتیب معینی دارد صدی پنج تا بیست، نه اینکه صدی چهار صد و هشتصد و صد. این یغماگران بی انصاف قماش متری سه ریال را بیازده ریال و زنک سیاه جمعه دو بیست تومان به هزار و پنجاه تومان ترقی داده و پنج تومانی را به پانزده تومان میفروشد و قند و چای و کبریت و الخ... بدین طریق آشکارا دزد بودن خود را بجامعه اعلام میدارند آری یادم هست که در یونان باستان رب النوع تجارت را بنامی میخواندند که مطابق با کلمه (ولور) یعنی دزد است اما دزدانی باین آشکاری و قساوت قلب که مردم را باین شدت غارت مینمایند درجائی دیده نشده است.

آقایان تجار و اصنافیکه امور اقتصادی و وسایل حیاتی ملت را بازیچه امیال بول برستی خود ساخته اید بترسید آیا ظهور زینب پاشا و بستن بازارها از یاد تان رفته است؟ آیا فراموش کرده اید که زنان چگونه محترک و گرانفروشان را سنگباران میکردند؟ بعلاوه مگر بدفعات و کرات از طرف شهرداری ماده ۱۰ از قوانین جزایی (محتکرینی که کالا را از دسترس دولت و مصرف کنندگان خارج نماید بحبس تادیبی از دو ماه یا یکسال و به تادیبه غرامت از هزار تا ده هزار ریال محکوم بعلاوه مال مورد احتکار ضبط میشود...) برای شما اعلام نگشته است؟! امروزها شعبه سوم باز پرسى دادگاه تبریز که رسیدگی بامور احتکار را عهده دار شده است امیدواریم با مطالعه عمیقانه دقت وجدیت بخرج داده و توجه شانرا به محتکرین اساسی معطوف نمایند، شاید بتوانند از این مرض مسری که جامعه را گرفتار نموده است خلاصی دهند.

قوانینه تجدید نظر ایتمک لازم در

موضوعه باشلامادان قباخ
 بو سوزی یازمالیام که قوانینه تحقیر
 و تعیب ایتمک هیچ بر منطوقله دوز
 دگیل ولی نواقصی اصلاح ایتمک هر-
 بیر وطنداشین وجدانی بورجودور.
 قوانینن اصلاح مسئله سی او قدر
 آغیر بیر مبحث دور که لازم دور
 اونون اطرافیندا چون کتابلاریازلسون
 لاکن روزنامه نین یومیه اولمادیقندان
 و اوزی کچیک و ستون لاری ضیق
 اولدقندان هر یازیچی مجبور دور
 اختصارلا یازسین:
 باری گلاق سوز باشینا: تجدید
 اولونمالی قانون لاردان بریسیده
 (اوقاف) قانونیدر. نیه؟ اوندان اوتری
 که بو قانون اجرا اولاندان بری
 ایراندا بیر نفرده مالینی و ملکینی وقف
 اتمه مشدور اما ۲۰-۳۰ ایل بوندان
 قباقا باخیلورسا، گوره جگیک ایرانون
 هر صفحه سینده سلف اولادون خیرات
 و میرات یادگارلاری ایمدی ده دورور
 و اولار بیله بیلردو لر که مملکتده

شعبه لرین بریندن گلن شکایت

آذربایجان جمعیتین مرامین
 اولنجی ماده سی بیکار لار ایچون
 ایش تاپما قدر. ایندی انصاف ایستیورم
 آیا روا دور که ملتین بر طبقه سی
 مختلف منبعلردن اوز لری ایچون
 عاید دوزلدوب آیرسی لایق و پارتی
 سیز طبقه بیکار قالب بو سویوق
 قشدا نچه نفر اهل و عیال لاریلن
 سویوق یرده و قارانلوق اوطاقدان
 زیر زمین ده کجه نی کونوزه یتورسو-
 نلر. آیا انصاف دور بر نفرین نچه
 پارچه کنندی و شهرین ایچنده چوخلی
 دکانی اولا اولان گنه اوز پوللارینی
 زوریلده و پارتی سایه سینده رشوه
 و یوروب و اداره لره داخل اولوب و
 بو ترتیبله بر عده سوادلو و لایق و
 محتاج آداملارین یرین اشغال

ایتسونلر. آیا بو انصاف سیز و خلقین
 یازقلیقنا طفیلی عنصر لر خجالت و
 شرم ایدر لر؟ بو انسان لوقدان
 اوزاقدور که خلقین یوخسول لوق
 حالندا بانک لاردا پول و انبار لاردا
 غله یغوب سویوق و آجندان تلف
 اولان ققرا این قانلارینا باعث اولورلار؟
 بیر چوخ عده ده بولاردان تبریزین
 اداره لرینده اوتوروبلار حتی بولارین
 چوخ اوز ثروتلرین رشوه آلماق-
 ایله ملتین و دولتین پولون اوغورلا-
 ماقیلا آرتیزولار و نچه نفر بو بی حیا
 طبقه دن دیوان جزا ده اتهامی اول-
 اولا ایندیده پول و پارتی زوریلده
 اداره لرده مشغول دولار و بیوزباشخدا
 سه اعسلام ایدر وک: انصاف ایدوب
 ایش سیز و محتاج اولان آداملارین دا
 حالینی نظره آسونلار و بو قسمته
 ده جمعیت جدی بر اقدام ایده جکدر

آذربایجان ادبیاتی

ادبیات هر خلقین معنوی انکشا-
 فنین آینه سی در ملوی سمالار، اوجا
 داغلار، بلبللی باغچه لر، آذربایجان
 تورباغندا یاشایان بو یوک خلقین
 بدیعی یازادیجلغندا اولدیقی درین
 تاثیر بوراقمشدر استعداد ذاتی محیط
 مساعدتیه ال اله و یوروب مضمونلی
 و درین فکری آذربایجان ادبیاتی
 وجوده گنیرمشدور.

آذربایجانین عصرلر بویو دوام
 ایدن بویوک وزنگین بیر ادبیاتی،
 مین ایل میلاددان اول باشلایان
 پارلاق بیر تاریخی واردر.

عصرلر بویو دوام ایدن آذر-
 بایجان تاریخی و ادبیات تاریخی یالنز
 معاصر دورده بوتون جدیدتله و اطرافلی
 صورتده تدقیق ایدیلیمگه باشلانمشدر
 آذربایجان ادبیاتی هیچ بیر
 زمان دار، محدود ملی چرچوه
 داخلنده انکشاف ایتمیش، بلکه
 هر زمان باشقا مدنی ملتله ادبی
 علاقه لر، گیرشمیش، دنیا ادبیاتین
 ثروت لریندن استفاده ایدمک
 یوکسلمیش، دنیا مدنیتین اساسندا
 بو یومشدر.

آذربایجان قدیم زمانلاردا میدیا
 (ماد) آدلاندی. میدیا بوگونگی
 آذربایجاندا داها گنیش بیر تورپاغی
 توتوردی.

هله میلاددان سکیز یوز ایل
 قباق آذربایجانلیلار بویوک عظمتلی
 بیر دولت یاراتمشلاردی که بونادا ماد
 (میدیا) دولتی دیردیلر.

بو دولت قدیم آسوریا مدنیتین
 وارثی اولاراق آلتنجی عصرن اول
 لرینه قدر دوام ایتمشدی.

بو دولتین پایتختی اکباتان
 (همدان) ایدی. لکن مادآدی اوزون
 زمانلار بو قدیم ئولکه نین آدی اولاراق
 تاریخده قالمش و زمانمزه قدر یاشامشدر.

آذربایجان روزنامه سنون

محترم مدیری

نچه گون بوندان اول تجدید
 ایران روزنامه سنون ۳۳۳۰ شماره
 سنده یازدیقنا گوره وزیرلر هیئتی
 طرفیندن تصویب اولوبدر که فرانسه
 انگلیسی وارمنی دینلجه تیاترورمک
 آزاد اولسون و آذربایجان دیلی
 خصوصنده هیچ بر نظریه ویرمیونلر
 بز بیلماق ایستیوریک که بو تصویب
 مقصود نه در؟ آیا اگر بودر که
 هرملت اوز آنا دینلنده دانشسون، نه
 ایچون آذربایجان دیلینی که بوتون
 مملکتده یوزده آتمیش خلق بو دیلده
 دانشور هیچ سایوب اقل بر کلمه ده
 اولسا بو باره ده دانشمیونلار. گرک
 دیمک که وزیرلر هیئتین بزیم آنا
 دیلیمزه توجه ایتمک لگی آذربایجان
 ملتینه و دیلنه و خلقنه توهین ایتمک
 سایلیلر. البته اگر بوفکر اولورسه
 دموکراسی و آزادلیق اصلینه کاملا
 مخالفت ایتمک و خلقین آزادلیقین
 الیندن آلماق در. اگرچه آذربایجان
 لیلار ایندی اوز آزادلیقنه مالک
 اولوب اوز آنا دینلنده روزنامه چیخار-
 دوب و آذربایجانین بویوک تاریخ و
 ادبیاتی دیریمکده در. اما آذرب-
 یجانلیلار هیچوقت وزیرلر هیئتین
 بو انتظاری یوخ ایدی بو بویوک و نجیب
 ملتین دیلنی یاددان چیخاردسونلار!

آذربایجان جمعیتی و روزنامه
 سیندن تقاضا اولنور که آذربایجانین
 مدرسه لرینده آنا دینلنده اوخونماق
 دادا جدی بر اقدام ایستونلر.

ک . د

قدیم آذربایجان طایفه لری
 جنوبی و شمالی آذربایجاندا یاشامشدر.
 آراس نهرین هر ایکی طرفنده یاشایان
 طایفه لر قوهوم و قارداش اولما قلا
 بیر ملت تشکیل ایدیردیلر.

بقیه سی وار

تکفروشی روزنامه آذربایجان در تهران

خیابان ناصر خسرو بمغازه آقا حسن ابراهیم زاده رجوع فرمایند.
 تکفروشی زیاده از ۵۰ دینار در همه جا مسئول میباشد.

اینجه صنعت عالمی

باغ جنتنده ده ایکاش اولیدون خشخاش ۱۱

دولانوم باشوه ای باشی بلالی خشخاش
من اولندن صورا قبریمده بتیدون ابکاش
سن کیمی یوخدی یقین روضه رضواندا گیاه
باغ جنتنده ده ایکاش اولیدون خشخاش
سنده کی شیریه قربان اول شیرین جانم
تلخخور دشمنه، احبابه اولور بالدان باش
اوندا که قوه ویرور روحیمه عالمده صفا
او منه طاقت جاندور من اونيله یولداس
اونو قربانندی منم جمله اساس البیتم
نه بلور نشئه بی قبال ندور هر اوباش
اونو معتاد اولالی هر اشمی بوشلا موشام
کجه گوندوز ایدرم اوندان اتر سعی وتلاش
حسمی، قدرتمی، جانمی ایتدوم اونا بزل
قدرتم یوخدی بوگون اتماقا تحصیل معاش
بر دری بر سمک اولدوم اونا پابند اولالی
آخوری صفحه رخساریمه گوزدن هی یاش
ثروتم گیتدی، ایویم گیتدی، جلالم گیتدی
ایوده بیرماشه قالوردی ماشهده گیتدی داداش
ایوده کی خرده اوشاقلار هامی بربر اکلوب
گوردیلر ایوده نه آش وار نه کوماش نه بوزباش
خانم تنگه گلوب بسکه چکوبدر ذلت
قهرایدوب گیتدی اویبچارهده اولدی قراواش
یخمین یاغینی ایندی گورن حیرتده قالور
دیر انسان دیوسن ائی ایوی ویران کلباش
هرکسه حالیمی اظهار ایدورم شهرده من
ایلو یوز قلبمی ناخوت شماتله خراش
یخشم اوز ایومی بنغاموشم اوز قیومی
واریری خلق سالا ایندی منم باشمه داش
باغ گلن برمنه عبرت ایله چکمه تریک
اولاسان من کیمی بدبخت جهاندا قرداش!
(قلندر!)

مژده اولسون

بیوک ملی شاعر صابرین اثری هوپ هوپ نامه

اعلا ویاخشی کاغذده و سلیقه لی جلدلی و گوزل کاربکاتور لریله آذر-
بایجان جمعیتین نشریات شعبه سی طرفیندن چاپ اولماقدادر - قاباقچا
آلانار ۳۰ ریال ونشردن صورنا آلانلارا ۴۵ ریاله ساتیلیر .
قاباقچا ساتیلان لارین قبض لری آشاقاد کی یرلرده ساتیلیر :

- ۱ - هلال کتابخانه سی
 - ۲ - صبا مغازه سی
 - ۳ - شرکت چاپ کتاب
 - ۴ - لطفعلی خرازی
 - ۵ - جوراب بافی شمس
- توپخانه خیابانیندا
شیشه گرخانه بازارنده
" " "
یاساز یانندا
میرزا مهدی کاروانسرا سیندا

انسان نقدر بزه نوب وشیق
کینه نندن سوراگنه ده اوز نقصاسنی
تکمیل ایتمک ایچون چوقوقت آینه یه
(گورگیه) محتاج اولور. صحنه عالمده
بتون بشرین عیب و ایرادینی گوسترن
بیز آینه در . بووقته قدر آذربایجاندا
بو آینه نین اوزونه قارا پرده دوتوب
نقصانلاریمزی اصلاح ایتمکدن بیزی
منع ایتمشدیلر . حتی « او اولماسون
- بو اولسون » و « آرشین مال آلان »
کیمی حیاتی اوپرالاری اوز آنا دیلمزده
اویناما ااجازه ویرمه یردیلر . تقریباً
۸ آی بوندان قباک شیر و خورشید
بناسندا ویریلن « مشهدی عباد »
تماشاسی ایله ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ ده ویریلن
« مشهدی عباد » تماشاسیندا یردن
گوکه قدر فرق اولدوقی معلومدر .
او زمان روحیه سی اسارت تضییقی
آلتندا ازیلن آرتیستلردن مشهدی
عباد رولین ایفاء ایدن شفیع زاده و
حمال رولینی اوینایان عرب اوغلی
رستم بگین تمثالین یرادان احمد

مردن گلن مکتوب

روزنامه آذربایجانین صون شماره
سنده ملا نمایه دایر درج اولونان
خیر مرند شهرنده غریبه بر محشر
بر یا ایلوبدی - بر برینه بیتمخ
همان سوروشولار او ملانما کیمدور
تا اینکه بزده گیداخ اونا پول ویر -
ماقیله اوزیمزی پاک ایلیاخ خلاصه
بو مسئله خلقون آراسینده نقل مجلس
اولوب ، ریاکار عالم نما لرین ده ده -
سینی اودا چکوبدی . الله تعالی یر
اوزینی بو جور شیدادملرن نحس
اولان وجودیندن پاک ایلسون (آمین)
یاخشی عالم لریده بونوع شیدانها ایشلر -
ایله بدنسام ایلولر . محض اینکه بو
ملانما آدمین بر اندازه یه تک هویتی
معلوم اولسون بارز علامت لریندن

تشکر و سپاسگزاری

از آقایان محترمی که در مجلس ترحیم والده ام اظهار مرحمت و
همدردی فرموده بودند اظهار تشکر نموده و چنانچه در شرفیابی و عرض
سپاسگذاری تاخیری رخ دهد معذرت خواسته امید عفو دارم
حسین قصاب داور نوبری

ایکی علامتی عرض ایله ماقا قناعت
ایدورم : بو ملانما آدم عقل وشعوردن
پاک ومنزه اولان مریدلرینین ایولرینده
او قدر یاغلی پلو هضم رابعندن گچر -
دوبنت که قرینین ائی حمدا برقرچ
آشاغایه سالانوری و بوینونون یوغون -
نوغیدابنده حقیرین بلیمدن چوخ یوغون
اولوبدی ! گمانیم بو در که بو ایکی
علامتی گورندن صورنا داهی سورو -
شمیاجاخلار که بو ملانما مرنده ده
کیمدر . و چون حقیرده ملا لباسنده
اولدوغمه گوره جهت آدم پاک ایلماخ
عملیله متهم اولموشام حال بو که الله
شاهد در بو گونه کیمی بیله بر آچاق
ایشلرین اطرافنه دولانما موشام بو .
نچه سطرلری رفع اشتباه دن اوتری
یازدیم .
ا . ن

اوزلا که بر دنیا شیخ قویوب کاخانز آچیرلار عقل صامبی دکل لر گرک منیم کبی احسان ویروب بو ملتی اوزونه قول ایتمون که همیشه ایت کبی دالینه دوشمونلر .

لیتو عرفی «اطلاعات»